

Η ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

ΤΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΙΑ/ΕΤΕΡΟΠΡΟΣΩΠΙΑ

ΑΠΡΟΣΩΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Το απαρέμφατο είναι **άκλιτος ονοματικός τύπος του ρήματος**. Ως **ρηματικός τύπος** ακολουθεί την ίδια σύνταξη με το αντίστοιχο ρήμα από το οποίο προέρχεται, έχει χρόνους και διαθέσεις και δέχεται επιρρηματικούς προσδιορισμούς, ενώ ως **ονοματικός τύπος** μπορεί να εκφέρεται με το ουδέτερο άρθρο κάθε πτώσης.

ΕΙΔΗ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

Το απαρέμφατο ως προς τη μετάφρασή του διακρίνεται σε:

- α) **ειδικό**: μεταφράζεται με το **ὅτι**, πως και αντιστοιχεί με δευτερεύουσα ονοματική ειδική πρόταση και
- β) **τελικό**: μεταφράζεται με το **να** και αντιστοιχεί με πρόταση επιθυμίας.

Σημείωση:

Το ειδικό απαρέμφατο δέχεται άρνηση **οὐ** ενώ το τελικό δέχεται άρνηση **μή**.

Επιπλέον το απαρέμφατο διακρίνεται σε:

- α) **ἐναρθρο**, αν παίρνει άρθρο, οπότε και αντιστοιχεί με όνομα ουσιαστικό, και
- β) **ἀναρθρο**, αν δεν παίρνει άρθρο.

Το ἐναρθρο απαρέμφατο μπορεί να λειτουργεί ως:

υποκείμενο:

σε ρήματα προσωπικά και συχνά στο συνδετικό ρήμα ἐστί

π.χ. Τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν (= ο λακωνισμός είναι φιλοσοφία)

αντικείμενο:

σε οποιοδήποτε ρήμα ή ρηματικό τύπο στην αντίστοιχη πλάγια πτώση στην οποία τίθεται το αντικείμενό του, π.χ. Τὸ ἐλθεῖν τοῦτον οἶμαι (= νομίζω ότι αυτός ήρθε)

Το ἀναρθρο απαρέμφατο λειτουργεί ως:

υποκείμενο:

σε απρόσωπα ρήματα και απρόσωπες εκφράσεις

π.χ. Οἷς κόσμος [ἐστὶ] καλῶς τοῦτο δρᾶν.

(= για τους οποίους είναι τιμή να κάνουν τέτοιες πράξεις επιδέξια)

αντικείμενο:

ειδικό απαρέμφατο ως αντικείμενο παίρνουν τα εξής ρήματα:

- λεκτικά: λέγω, φημί, ὁμολογῶ, ἀκούω, ἀρνοῦμαι, ἐγγυῶμαι, πυνθάνομαι (= πληροφορούμαι)

δοξαστικά: δοκῶ, ἡγοῦμαι(= θεωρώ), νομίζω, λογίζομαι, οἶμαι και οἶμαι (= νομίζω), εἰκάζω, κρίνω

π.χ. Ἐπείλησαν ἀποκτείνειν ἅπαντας (= απείλησαν ὅτι θα τους σκότωναν ὅλους)

τελικό απαρέμφατο ως αντικείμενο παίρνουν τα εξής ρήματα:

- βουλευτικά, δηλαδή ὅσα σημαίνουν επιθυμία:
βούλομαι, ἐπιθυμῶ, εὖχομαι, ἀξιώ, προθυμοῦμαι, δέομαι, ἐφίεμαι (= ἐπιθυμῶ),
ὀρέγομαι, ζητῶ, ποθῶ, ἱκετεύω, ὀκνῶ, εὐλαβοῦμαι, ἐθέλω και θέλω
- προτρεπτικά:
κελεύω, λέγω (= διατάζω), παραινῶ, πείθω (= προσπαθῶ να πείσω),
κηρύττω, συμβουλεύω, προτρέπω
- απαγορευτικά και τα αντίθετά τους:
ἀπαγορεύω, κωλύω, ἐῶ (= ἀφήνω, ἐπιτρέπω)
- ὅσα σημαίνουν αποφασίζω ἢ σκέφτομαι να...:
βουλεύομαι (= σκέπτομαι), γιγνώσκω (= αποφασίζω),
ἐπιβουλεύω (= σκέφτομαι να βλάψω), ψηφίζομαι (= αποφασίζω),
μελετῶ (= φροντίζω να...)
- δυνητικά και ὅσα ἔχουν παρόμοια σημασία:
δύναμαι, ἔχω (= δύναμαι), μανθάνω, ἐθίζω, οἶδα (= γνωρίζω ἢ εἶμαι ικανός),
πέφυκα, ποιῶ (= γίνομαι αἰτία), καθίστημι, διαπράττομαι,
κατεργάζομαι,
κατασκευάζω, πειρῶμαι, ἐπίσταμαι (= γνωρίζω ἢ εἶμαι ικανός)

π.χ. Ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν (= ἤθελαν να εγκαταλείψουν τὴν πόλη)

ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΥ

Ταυτοπροσωπία:

λέγεται ἡ σύνταξη τοῦ ἀπαρεμφάτου κατὰ τὴν ὁποία τὸ ὑποκείμενο τοῦ ἀπαρεμφάτου ταυτίζεται, δηλαδή εἶναι ἴδιο με αὐτό τοῦ ρήματος ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐξαρτάται και ἐπομένως τίθεται σε πτῶση ὀνομαστική

π.χ. Οἱ Βοιωτοὶ ἀπειλοῦσιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικήν.
(= οἱ Βοιωτοὶ ἀπειλοῦν ὅτι θα εἰσβάλουν στην Ἀττική)

Ετεροπροσωπία:

λέγεται ἡ σύνταξη τοῦ ἀπαρεμφάτου κατὰ τὴν ὁποία τὸ ὑποκείμενο τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶναι διαφορετικό ἀπὸ αὐτό τοῦ ρήματος ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐξαρτάται και τότε τὸ ὑποκείμενο τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται σε πτῶση αἰτιατική

π.χ. Τόν καλόν κάγαθόν ἄνδρα εὐδαίμονα εἶναι φημί.
(= θεωρώ ότι ο καλός και αγαθός άνδρας είναι ευτυχής)

Σημειώσεις:

1. Το κατηγορούμενο και οι ομοιόπρωτοι προσδιορισμοί του υποκειμένου του απαρεμφάτου ακολουθούν την ίδια πτώση αναλόγως την περίπτωση. Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση ταυτοπροσωπίας τίθενται σε ονομαστική, ενώ σε περίπτωση ετεροπροσωπίας τίθενται σε πτώση αιτιατική.
2. Στην περίπτωση απρόσωπης σύνταξης έχουμε **πάντα ετεροπροσωπία** και το υποκείμενο του απαρεμφάτου τίθεται σε αιτιατική.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1.

Να εντοπίσετε τα απαρέμφατα στις παρακάτω προτάσεις και να αναφέρετε το είδος τους (ειδικό ή τελικό):

- 1.1. Ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι πάντας ἡμᾶς εἰδέναι.
- 1.2. Ὁμολογῶ λίαν εἶναι τολμηρός.
- 1.3. Ἐγὼ γὰρ ὀκνοῖην μὲν ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν.
- 1.4. Νῦν δὴ ἐκεῖνα δυνάμεθα κρίνειν.
- 1.5. Ἐμπρῆσαι τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευσεν.
- 1.6. Ἔφη τούτους πολεμίους εἶναι.

Άσκηση 2.

Να εντοπίσετε τα απαρέμφατα στις παρακάτω προτάσεις και να αναφέρετε τον συντακτικό τους ρόλο:

- 2.1. Ῥάδιόν ἐστι τοῦτο ζητεῖν.
- 2.2. Τοῦτό ἐστι τὸ δίκαιον, ἀποδιδόναι ἐκάστῳ τὸ προσήκον.
- 2.3. Τὸ κακῶς ποιεῖν ἐστὶν ἀδικεῖν.
- 2.4. Δεῖ ὑμᾶς πράττειν ταῦτα.
- 2.5. Ἀρχὴν μὲν ταύτην ἐποίησατο τῶν εὐεργεσιῶν, τροφήν τοῖς δεομένοις εὐρεῖν.
- 2.6. Τὸ βλάπτειν ἐκόντα παρὰ νόμον ἐστὶ ἀδικεῖν.

Άσκηση 3.

Να εντοπίσετε τα υποκείμενα των απαρεμφάτων στις παρακάτω προτάσεις και να υποδείξετε πού υπάρχει ταυτοπροσωπία και πού ετεροπροσωπία:

- 3.1. Οὗτοι ἐθέλουσιν ὑπὲρ πατρίδος θνήσκειν.
- 3.2. Φοβοῦμαι διελέγχειν σε.
- 3.3. Βυζάντιοι ξυνέβησαν εἶναι ὑπήκοοι.

3.4. Ἐπύθοντο αὐτὸν πορεύεσθαι ἐπὶ τὸ ἄστυ.

3.5. Οὗτος μαθήσεται μὴ ἐπιβουλεύειν τοῖς ἀσθενεστέροις.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Να χαρακτηρίσετε τα απαρέμφατα (ειδικά - τελικά) και να βρείτε το υποκείμενό τους:

Νομίζομεν ὑμᾶς πιστοὺς φίλους εἶναι.

Κῦρος παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ ἥκειν.

Ἔλεγον Κῦρον ἄριστον ἄρχοντα γενέσθαι.

Ὡμοσαν οἳ τε Ἕλληνες καὶ Ἀριαῖος σύμμαχοι ἔσεσθαι.

Κῦρος ὑπέσχετο δώσειν πέντε μνᾶς.

Λύσανδρος τοὺς στρατηγούς ἐκέλευσε πλεῖν τὴν ταχίστην.

Να βρεθεῖ το εἶδος των απαρεμφάτων (ειδικό-τελικό)

Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ εὐδαίμονά σε ἐπιθυμοῦσι γενέσθαι.

Φησὶ (ισχυρίζεται) ὁ κατήγορος οὐ δικαίως με λαμβάνειν τὸ ἀργύριον.

Ταύτην τὴν πολιτείαν ἀριστοκρατίαν ἐνόμιζε εἶναι.

Πάντας ὑμᾶς οἶομαι (= νομίζω) γιγνώσκειν τοῦτο.

Κροῖσος ἐνόμιζεν ἑαυτὸν εἶναι ὀλβιώτατον (τον πιο ευτυχισμένο)

Ταυτοπροσωπία ἢ ετεροπροσωπία:

Οὐδεὶς τῶν πολιτῶν ἠθέλεν ἀπειθεῖν.

Δοκοῦμεν τὸν Σωκράτην σοφὸν εἶναι.

Δυνάμεθα σῶσαι τὴν πατρίδα.

Ἐντεῦθεν ἐπειρῶντο ἀποχωρῆσαι.

Οὐκ ἐπίσταμαι κιθαρίζειν

Ἐδίδαξε τοὺς παιῖδας τοξεύειν.

Πολλοὶ νομίζουνσιν Ὅμηρον εἶναι τυφλόν.

Μένων ἐβούλετο πλουτεῖν.

Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν τοὺς νόμους.

Σόλων ἐβούλετο πολίτας φυλάττειν τοὺς νόμους.

Ἀπρόσωπη σύνταξη. Να βρείτε το υποκείμενο του απαρεμφάτου.

Ὁμολογεῖται τὴν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι

Δεῖ τὴν γλῶτταν μὴ προτρέχειν τοῦ νοῦ

Οὐ ῥάδιον ἐστὶν φύσιν μεταβαλεῖν

Βαρβάρων Ἕλληνας ἄρχειν εἰκὸς ἐστὶν

Χρὴ ὑμᾶς λέγειν τὰ καίρια

Χρὴ τὸν ἀγαθὸν πολίτην τ' ἀληθῆ λέγειν

Ὡρα ἐστὶν ἡμᾶς πράττειν ταῦτα

Ἔδοξεν αὐτοὺς τοὺς ἐπιόρκους κολάσαι

Τοῖς ιδιώταις ἔξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν

Ἄξιόν ἐστι ἀνθρώποις μεμνησθαι τῆς ἀρετῆς.

Χαλεπὸν ἐστὶ τῇ πόλει ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου.

Πρέπον ἐστὶ λέγειν τ' ἀληθῆ καὶ πράττειν τὰ δίκαια.

Ὁμολογεῖται τὴν πόλιν ἡμῶν ἔνδοξον εἶναι.

Ὡρα ἐστὶν ἡμᾶς ἀπιέναι.
Ἀρμόζει καὶ ὑμῖν ἅπασι ἀκοῦσαι τοῦτο.

Η ΑΠΡΟΣΩΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

ΑΠΡΟΣΩΠΑ ΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΡΟΣΩΠΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

Απρόσωπα ή τριτοπρόσωπα λέγονται τα ρήματα που βρίσκονται σε γ' ενικό πρόσωπο και δεν έχουν ως υποκείμενο ένα πρόσωπο ή πράγμα.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΑΠΡΟΣΩΠΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ

Αποκλειστικώς **απρόσωπα ρήματα** είναι μόνο το **χρή** (= πρέπει, είναι ανάγκη) και το **ἔξεστι** (= είναι δυνατό, επιτρέπεται).

Τα υπόλοιπα προέρχονται από προσωπικά ρήματα:

α) ενεργητικά, όπως:	β) παθητικά, όπως:
δοκεῖ (= φαίνεται, νομίζεται, θεωρείται) δεῖ, πρέπει, προσήκει (= πρέπει, επιβάλλεται, αρμόζει) ἔνεστι, πάρεστι, ἔστιν (= είναι δυνατό) μέλλει (= πρόκειται) σημαίνει (= δίνεται σημείο) μέλει τινί (= ενδιαφέρει κάποιον) δηλοῖ (= είναι φανερό) φιλεῖ (= συνηθίζεται) διαφέρει (= υπάρχει διαφορά) παρέχει (= παρουσιάζεται ευκαιρία) ἔοικε (= φαίνεται) προχωρεῖ (= πάει καλά) λυσιτελεῖ, συμφέρει (= συμφέρει) ἐγχωρεῖ (= είναι δυνατό, επιτρέπεται) ἀρκεῖ (= είναι αρκετό)	λέγεται, ἀγγέλλεται, θρυλεῖται, ἄδεται, (= λέγεται, διαδίδεται) ὁμολογεῖται (= αναγνωρίζεται) νομίζεται (= θεωρείται) ἐπέρχεται τινι, παρίσταται τινι (= ἔρχεται στο νου κάποιου) εἴμαρται (= είναι πεπρωμένο, είναι ορισμένο από τη μοίρα) ἁμαρτάνεται (= γίνεται σφάλμα) εἰκάζεται (= συμπεραίνεται) ῥίσσεται (= είναι καθορισμένο) ἐνδέχεται, ἐγγίγνεται (= είναι ενδεχόμενο) προβεβούλευται (= έχει βγει προκαταρκτική απόφαση) ἐγγίγνεται (= επιτρέπεται)

Οι **απρόσωπες εκφράσεις** σχηματίζονται:

α) από ουδέτερο επιθέτου και το ρήμα ἐστί:	β) από ουδέτερο μετοχής και το ρήμα ἐστί:
ῥαδίόν ἐστι (= είναι εύκολο) οἶόν τ' ἐστι (= είναι δυνατό) δηλόν ἐστι (= είναι φανερό) δεινόν ἐστι (= είναι φοβερό) προσῆκόν ἐστι (= είναι πρέπει)	εἰκός ἐστι (= είναι φυσικό) χρεών ἐστί (= είναι αναγκαίο) προσῆκόν ἐστι (= αρμόζει) δεδογμένόν ἐστι (= έχει αποφασιστεί)

- ηῦκται = εὐχή γεγένηται

β) τα ενεργητικά απρόσωπα:

- μέλει τινι τινός = μέλησις ἐστὶ τινί τινός (= φροντίζει κάποιος για κάτι)
- μεταμέλει τινι τινός = μεταμέλεια ἐστὶ τινι τινός (= μετανοεί κάποιος για κάτι)
- μέτεστί τινι τινός = μετουσία ἐστὶ τινι τινός (= διεκδικεί κάτι, μετέχει κάποιος σε κάτι)
- δεῖ μοι τινός = ἔνδεια ἐστὶ τινι τινός (= χρειάζεται κάποιος κάτι)

Σημείωση:

Σε αυτές τις περιπτώσεις το «τινός» είναι αντικείμενο και σπανίως τίθεται σε αιτιατική.

Η γενική όμως που συνοδεύει το ρήμα «μεταμέλει» θεωρείται γενική της αιτίας.

γ) ρήματα που δείχνουν φυσικά ή καιρικά φαινόμενα:

- ὕει = ὑετός γίγνεται (= βρέχει)
- νίφει = πίπτει χιών (= χιονίζει)
- συννέφει = νέφος γίγνεται (= συννεφιάζει)
- συνεσκόταζε = σκότος ἐγίνετο (= σκοτείνιασε, έπεσε σκοτάδι)
- ἐκείνου τοῦ μηνός ἔσειε = σεισμός ἐγένετο (= έγινε σεισμός)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Οι απρόσωπες εκφράσεις «δῆλόν ἐστι» και «φανερὸν ἐστι» δεν δέχονται ποτέ ως υποκείμενο απαρέμφατο, αλλά ονομαστική ειδική ή πλάγια ερωτηματική πρόταση:

π.χ. Δῆλον ἐγένετο τοῖς Θηβαίοις ὅτι ἐμβαλοῖεν οἱ Λακεδαιμόνιοι.

(= Ἐγινε φανερό στους Θηβαίους ότι θα εισβάλουν οι Λακεδαιμόνιοι)

2. Στην απρόσωπη σύνταξη έχουμε πάντοτε ετεροπροσωπία, εφόσον το υποκείμενο του ρήματος δεν γίνεται να συμπίπτει με το υποκείμενο του απαρεμφάτου

3. Το ρήμα «δεῖ» είναι προσωπικό όταν συντάσσεται με μία από τις γενικές: «μικροῦ», «πολλοῦ», «ὀλίγου», «τοσούτου», «ἐνός», «δυοῖν»

4. Στην απρόσωπη έκφραση «ἔργον ἐστὶ τινός», το «ἔργον» συχνά παραλείπεται και η γενική «τινός» είναι κτητική:

π.χ. Ἄρχοντος (ἔργον) ἐστὶ ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἀρχομένων (= Εἶναι έργο του άρχοντα να φροντίζει το λαό)

5. Το ρήμα «δοκεῖ» όταν συντάσσεται με τελικό απαρέμφατο είναι απρόσωπο και μεταφράζεται: φαίνεται καλό να..

Όταν όμως συντάσσεται με ειδικό απαρέμφατο είναι συνήθως προσωπικό

και μεταφράζεται: νομίζει κάποιος ότι..

6. Όταν στην πρόταση υπάρχει ονομαστική τότε η σύνταξη είναι προσωπική:

π.χ. Λέγεται Ἀλκιβιάδης εἶναι ἐν Λακεδαιμόνι (= Λένε ότι ο Αλκιβιάδης βρίσκεται στην Λακεδαίμονα)

Η ΔΟΤΙΚΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΠΡΟΣΩΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Η δοτική προσωπική είναι η δοτική που συνοδεύει τα απρόσωπα ρήματα και τις απρόσωπες εκφράσεις και δηλώνει το πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται η έννοιά τους, το πρόσωπο δηλαδή για το οποίο υπάρχει η γίνεται κάτι. Αποτελεί λοιπόν το λογικό υποκείμενο του ρήματος
π.χ. Ἐμοί προσήκει λέγειν (= Πρέπει να μιλήσω)

Η δοτική προσωπική, όταν μετατραπεί σε αιτιατική, δίνει το υποκείμενο του απαρεμφάτου που λειτουργεί ως υποκείμενο του απροσώπου ρήματος
π.χ. Ἐμοί προσήκει λέγειν (= Πρέπει να μιλήσω)

προσήκει: ρήμα **λέγειν:** υποκείμενο του ρήματος, τελικό απαρέμφατο
έμοί: δοτική προσωπική

άρα, υποκείμενο του απαρεμφάτου: **μέ**

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Η δοτική προσωπική που συνοδεύει τα ρήματα «δοκεῖ» και «φαίνεται» χαρακτηρίζεται **δοτική προσωπική (του ενεργούντος προσώπου)**, όταν λειτουργούν ως απρόσωπα. Όταν όμως λειτουργούν ως προσωπικά, τότε η δοτική προσωπική χαρακτηρίζεται **του κρίνοντος προσώπου**.

2. Τα ρήματα «χρή» (πάντα) και «δεῖ» (συνήθως) δεν συντάσσονται με δοτική προσωπική, αλλά αντί για δοτική τίθεται συνήθως αιτιατική προσώπου ως υποκείμενο του απαρεμφάτου:

π.χ. Οὐ πόνου πολλοῦ με δεῖ (= Δεν χρειάζεται να μπω σε μεγάλο κόπο)

3. Η δοτική προσώπου που συντάσσεται με απρόσωπα ρήματα, τα οποία προκύπτουν από ρήματα προσωπικά μεταβατικά που συντάσσονται με δοτική είναι αντικείμενο:

π.χ. Οὐ συμφέρει τοῖς τυράννοις (= Δεν συμφέρει τους τυράννους)

4. Η δοτική προσωπική παραλείπεται συχνά:

α) όταν εννοείται από τα συμφραζόμενα

β) όταν είναι γενική και αόριστη, οπότε εννοούμε ένα από τα: «τινί», «ἡμῖν», «τοῖς ἀνθρώποις»

γ) όταν είναι η ίδια με το υποκείμενο του απαρεμφάτου που εξαρτάται από το απρόσωπο

Ασκήσεις

1. Να συμπληρώσετε τον πίνακα με τα στοιχεία που ζητούνται απο τις παρακάτω προτάσεις:

- 2.1. Ἀνάγκη ἐστὶ ἐμοὶ τοῖς οἴκοι ἄρχουσι πείθεσθαι.
- 2.2. Ἐξῆν τῇ πόλει Φίλιππον τιμωρήσασθαι.
- 2.3. Ἄξιον ἐστὶ πᾶσιν ἀνθρώποις μεμνηῖσθαι τῆς ἀρετῆς τῶν προγόνων.
- 2.4. Ἐλπίς ἂν ἦν γενέσθαι αὐτὰ βελτίω.
- 2.5. Συμφέρι ὑμῖν βοηθεῖν τοῖς ξυμμάχοις.

	Απρόσωπο ρήμα/Απρόσωπη έκφραση	Υποκείμενο Απροσώπου	Υποκείμενο Απαρεμφάτου	Δοτική προσωπική
2.1				
2.2				
2.3				
2.4				
2.5				

2. Στις παρακάτω προτάσεις να βρεθούν τα απρόσωπα ρήματα, το υποκείμενό τους καθώς και το υποκείμενο των απαρεμφάτων:

- 2.1. Ἀνάγκη ἐστὶ μοχθεῖν τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν.
- 2.2. Ἄδηλον ἦν ὁπότε αὐτοῖς ξυρράξουσι.
- 2.3. Τοῖς ἀτυχοῦσι συμφέρι νεωτερίζειν.
- 2.4. Γράμματα δεῖ μαθεῖν καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν.
- 2.5. Οὐδέν ἐμποδῶν ἐστὶ αὐτοῖς κυρίους τῶν ἀγαθῶν εἶναι.
- 2.6. Δῆλον ἐγένετο πᾶσι ὅτι πάντες ἠνιάθησαν.

3. Στις ακόλουθες προτάσεις να συντάξετε τα απρόσωπα ρήματα και τις απρόσωπες εκφράσεις:

1. Ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν.
2. Περί δειλὴν ἤδη ὀψίαν ἀγγέλεται αὐτοῖς τὰς ἀπὸ Πελοποννήσου πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι.
3. Ἀλλὰ μὴν ὅσιόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν μᾶλλον ἢ τῶν κακῶν μεμνηῖσθαι.
4. Οὐ γάρ, οἶμαι, συμφέρι τοῖς ἄρχουσι φρονήματα μεγάλα ἐγγίγνεσθαι τοῖς ἀρχομένοις.
5. Ἔδοξεν αὐτοῖς στρατεύειν ἐς Ἄργος.
6. Φανερόν ἐστὶ ὅτι τὰ μέλλοντα προγιγνώσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν.
7. Προσῆκει μὲν πᾶσιν ὑμῖν τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν.
8. Τῷ δε Προμηθεῖ εἰς τὴν ἀκρόπολιν οὐκέτι ἐνεχώρει εἰσελθεῖν.
9. Ἐξεστὶ σοι μέγιστα ἀγαθὰ τῇ σεαυτοῦ πατρίδι ὑπουργῆσαι.

4. Να βρείτε αν τα υπογραμμισμένα ρήματα είναι προσωπικά ή

απρόσωπα και το υποκείμενό τους:

- a. Λέγεται τοίνυν ἐκείνον τειχίζειν.
- b. Οὐκοῦν γέλοιός σοι φαίνομαι εἶναι, ὦ Σώκρατες.
- c. Ἔδοξεν αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμάχους γενέσθαι.
- d. Εὐαγόρας μικροῦ ἐδέησεν Κύπρον ἅπασαν κατασχεῖν.
- e. Ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημοσθένῃ ἱκανῶς παρεσκευάσθαι καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος ἐγένετο.

. 5. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα αφού συντάξετε τα απρόσωπα ρήματα και τις απρόσωπες εκφράσεις:

- 9.1. Μετά ταῦτα ἔδοξε τοῖς στρατιώταις πορεύεσθαι εἰς τὰς ἐγγύς κώμας.
- 9.2. Οἱ Θηβαῖοι ἔλεγον ὡς καιρός εἴη ἐπιτίθεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις.
- 9.3. Μετέμελεν αὐτοῖς ἀπάντων τῶν εἰρημένων.
- 9.4. Δίκαιόν ἐστι ἀπολογήσασθαι πρὸς ταῦτα.
- 9.5. Πρέπον ἂν ἡμῖν εἴη τόν θεόν ἐγκωμιάζειν.
- 9.6. Ἀπόρως ἡμῖν ἔχει πόθεν τύχοιμεν ἂν σωτηρίας.

	Απρόσωπο ρήμα	Υποκείμενο	Υποκείμενο Απαρεμφάτου
9.1			
9.2			
9.3			
9.4			
9.5			
9.6			